

ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ว่าด้วยการกำหนดหลักสูตร หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการกำหนดหลักสูตร หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้สอน” หมายความว่า เจ้าพนักงานพินิจที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้อบรม การฝึกอาชีพ การแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หรือการพัฒนาพฤตินิสัยแก่เด็กและเยาวชน ในสถานที่ควบคุม หรือบุคลากรจากภาคีเครือข่ายของสถานที่ควบคุม

“บุคลากรสนับสนุนการศึกษา” หมายความว่า ผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหาร ตามที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนด

“เครือข่ายหน่วยจัดการศึกษา” หมายความว่า หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่เข้ามาสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานที่ควบคุม

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูโดยมีการควบคุม

“การแก้ไขบำบัดฟื้นฟู” หมายความว่า มาตรการที่กำหนดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือสนับสนุนเด็กหรือเยาวชนให้สามารถอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้โดยปกติสุข เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำ การเข้าร่วมกิจกรรมบำบัด การเข้าร่วมกิจกรรมทางเลือก การศึกษา หรือการฝึกอาชีพ หรือวิชาชีพ

“สถานที่ควบคุม” หมายความว่า สถานที่ควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“กรม” หมายความว่า กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การจัดการศึกษา

ส่วนที่ ๑

หลักสูตรการศึกษา

ข้อ ๕ หลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในสถานี่ควบคุม ประกอบด้วย

- (๑) การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้ได้รับวุฒิการศึกษา
- (๒) การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อ ๖ หลักสูตรการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้ได้รับวุฒิการศึกษา มีดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(๒) หลักสูตรตามที่ส่วนราชการอื่นที่มีการจัดการศึกษากำหนด โดยได้รับการรับรองหลักสูตร หรือวุฒิการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) หลักสูตรที่หน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศกำหนด โดยได้รับการรับรองหลักสูตร หรือวุฒิการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

(๔) หลักสูตรที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนด โดยได้รับการรับรองหลักสูตร จากกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๗ หลักสูตรการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีดังต่อไปนี้

- (๑) การศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ
- (๒) การฝึกอาชีพ การฝึกทำงาน หรือการฝึกประสบการณ์
- (๓) กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาทักษะ หรือกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- (๔) การศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ ๘ สถานี่ควบคุมต้องจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ที่มีวัตถุประสงค์ให้ได้รับวุฒิการศึกษาและเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ ของการสะสม และการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ส่วนที่ ๒

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการศึกษา

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาในสถานี่ควบคุม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนพัฒนาพฤตินิสัย หัวหน้าส่วนป้องกันสงเคราะห์และประสาน

เครือข่าย หัวหน้าส่วนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ ด้านการศึกษา หรือด้านการฝึกอาชีพ โดยพิจารณาแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้แทนหรือปราชญ์ในชุมชน อย่างน้อยด้านละหนึ่งคนแต่รวมแล้วไม่เกินแปดคน เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าฝ่ายการศึกษาอบรมและฝึกวิชาชีพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน ผู้อำนวยการจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาในสถานที่ควบคุมมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนงานการศึกษาตามหลักสูตร โดยปีการศึกษาให้เป็นไปตามปีงบประมาณ และแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาตามที่กรมกำหนด

(๒) แต่งตั้งผู้สอน บุคลากรสนับสนุนการศึกษา เครือข่ายหน่วยจัดการศึกษา เพื่อกลั่นกรองหลักสูตรการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับประเภทและรูปแบบของสถานที่ควบคุมตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี

(๓) ตรวจสอบประเมินคุณภาพการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามที่กรมกำหนด

(๔) รายงานผลการดำเนินงานและคุณภาพการจัดการศึกษาให้กรมทราบอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๑๒ ให้สถานที่ควบคุมทำการประเมินด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล ตามแบบสัมภาษณ์ทางการศึกษาและอาชีพของเด็กและเยาวชน และจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลการประเมินของเด็กและเยาวชนแต่ละราย ดังต่อไปนี้

(๑) เด็กและเยาวชนผู้ไม่รู้หนังสือ ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ และคิดคำนวณเป็น

(๒) เด็กและเยาวชนที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยอาจดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาแห่งหนึ่งแห่งใดก็ได้

(๓) เด็กและเยาวชนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับขึ้นไป ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามความสนใจ ความถนัด และความเหมาะสม

(๔) เด็กและเยาวชนซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการจัดให้เด็กและเยาวชนมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย สภาพจิต วุฒิภาวะ ของเด็กและเยาวชน

ข้อ ๑๓ ให้สถานที่ควบคุมส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน หรือร่วมจัดการฝึกอาชีพกับเครือข่าย ให้สอดคล้องกับหลักสูตรอาชีวศึกษาเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยต้องคำนึงถึงการประกอบอาชีพในอนาคตและการสะสมผลการเรียนเพื่อเทียบโอนให้มากที่สุด ทั้งนี้ ต้องจัดวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน และการฝึกงานให้เด็กและเยาวชนด้วย ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๔ ให้สถานที่ควบคุมจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยอาจมีระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และนำผลการเรียน ไปสะสมหรือเทียบโอนเพื่อนำเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมกำหนด

ข้อ ๑๕ ให้สถานที่ควบคุมจัดให้มีสถานที่สำหรับการเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องสมุด โสตทัศนูปกรณ์ ตำราเรียน หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์อื่นสำหรับการศึกษาค้นคว้า รวมถึงวัสดุครุภัณฑ์ การศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการศึกษา และอาจจัดให้มีห้องคอมพิวเตอร์หากมีความพร้อม

ข้อ ๑๖ ให้สถานที่ควบคุมกำหนดเวลาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ โดยอนุญาตให้เด็กและเยาวชนใช้โสตทัศนูปกรณ์ภายในสถานที่ที่จัดไว้เป็นการเฉพาะ และให้ผู้สอนควบคุมดูแลตรวจสอบอย่างใกล้ชิดและจัดเก็บให้เรียบร้อย

ข้อ ๑๗ ให้สถานที่ควบคุมกำหนดตารางกิจกรรม และควบคุมดูแลให้เด็กและเยาวชนเข้ากิจกรรมตามตารางกิจกรรมที่กำหนดโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๘ ให้ผู้สอนดำเนินการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตรตามข้อ ๕ ซึ่งสถานที่ควบคุมกำหนดไว้ รวมถึงวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนตามรูปแบบที่กรมกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการชะลอการย้ายเด็กและเยาวชนไปยังสถานที่ควบคุมอื่น ในช่วงระยะเวลาการสอบของเด็กและเยาวชน เพื่อไม่ให้กระทบสิทธิการเข้าสอบ เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัวหรือได้รับการพักการฝึกอบรม ให้สถานที่ควบคุมดำเนินการประสานหรือจัดหาสถานศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และทำการส่งข้อมูลของเด็กและเยาวชนไปยังสถานศึกษานั้น

ข้อ ๒๑ ให้หัวหน้าฝ่ายการศึกษาอบรมและฝึกวิชาชีพรายงานข้อมูลการจัดการศึกษาและผลการดำเนินการจัดการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาตามรูปแบบและช่องทางตามที่กรมกำหนด

หมวด ๒

การฝึกอบรม

ข้อ ๒๒ หลักสูตรการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม ประกอบด้วย

(๑) หลักสูตรการศึกษา

(๒) หลักสูตรการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมและอารมณ์เด็กและเยาวชน

ข้อ ๒๓ การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาตามข้อ ๒๒ (๑) ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๔ หลักสูตรการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมและอารมณ์เด็กและเยาวชน มีดังต่อไปนี้

(๑) การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพื้นฐาน เป็นชุดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนทุกราย เพื่อลดความวิตกกังวล ให้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและมีความพร้อมในการฝึกอบรม

(๒) การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน เป็นชุดกิจกรรมสำหรับบำบัดฟื้นฟูตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย

(๓) การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพิเศษ เพื่อบำบัดฟื้นฟูตามความจำเป็นของเด็กหรือเยาวชนที่มีลักษณะพิเศษเป็นการเฉพาะราย

ข้อ ๒๕ เด็กหรือเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีแนวทางการฝึกอบรมเฉพาะราย โดยทุกรายจะได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพื้นฐาน และได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเฉพาะด้าน

การประเมินผลให้ดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรมของหลักสูตร เด็กหรือเยาวชนที่ผ่านการประเมินตามแผนการฝึกอบรมเฉพาะราย ถือว่าผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๖ ให้ศูนย์ฝึกและอบรมดำเนินการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการฝึกอบรม และประเมินผลการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามแนวทางการฝึกอบรม และรายงานให้ศาลทราบเป็นระยะ

ข้อ ๒๗ ในกรณีเด็กหรือเยาวชนที่พ้นการฝึกอบรมแล้วประสงค์เข้ารับการศึกษ ฝึกอาชีพ หรือวิชาชีพต่อให้จบหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการให้การสงเคราะห์เด็กหรือเยาวชนโดยจัดให้อยู่ในศูนย์ฝึก และอบรม หรือสถานที่รับการฝึกและอบรม หรือให้เข้ารับการศึกษหรือฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ แบบเข้ามาเย็นกลับก็ได้

ข้อ ๒๘ การปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมหลักสูตรการศึกษและหลักสูตรการฝึกอบรมให้กระทำ โดยอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พันตำรวจโท วรรณพงษ์ คชรักษ์

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน